

Kakovost nas bo rešila

Splošno se nam obeta dobra sadna letina. Jablanov cvet bo tako pozen, da se ni treba bati pozebe. Nade so torej najboljše. Zato je kaj umestno vprašanje, če smo že kaj ukrenili, da sadno letino, ki nam največ obeta in ki je ponekod edini vir dohodkov, obvarujemo pred različnimi poškodbami živalskih in rastlinskih zajedavcev. Kdor glede tega še ni nič storil, je že precej zamudil, vsega pa vendar še ne. Ker je zadnji čas, da se lotimo tega sicer nevajenega dela, s katerim bomo pa pridobili v narodnem gospodarstvu težke milijone in trajno veljavno našemu sadju na svetovnih sadnih tržiščih, naj opozorimo najprej na neko važno zadevo, na katero naš preprost sadjar ne misli.

Naš povprečen sadjar je zadovoljen, ako pridelal čim več sadja, ne misli pa na to, kakšno naj bi bilo tisto sadje. Vsem, ki so takega mnenja, moramo še enkrat z vso odločnostjo povedati, da v sadni kupčiji ne odločuje sama množina, ampak predvsem kakovost. Od kakovosti sadja je zavisno, kakšne bodo cene in kako se bo sadna kupčija sploh razvijala, posebno letos, ako bo dobra sadna letina tudi po vseh sosednjih državah. Pa tudi sploh v bodoče bo odločala le kakovost. Samo z dobro kakovostjo si bomo za trajno osvojili rumanji sadni trg. Samo z dobro kakovostjo bomo dosegli, da bodo inotemski kupci segali po našem sadju tudi ob ugodnih sadnih letinah. Kdor se torej nič ne briga za kakovost in misli, da je dovolj, ako nagrabi in matrese v jeseni čimveč kakršnegakoli sadja, se silno moti. S takim ravnanjem ne škoduje le sam sebi in samo trenutno, ampak tudi splošnosti in trajno na ta način, da odbija sadne

trgovce. Običajna moštna mešanica se je ob slabih letinah do sedaj še kolikortoliko lahko prodala, pa seveda poceni. Ob dobrih letinah jo bo pa vedno težje spraviti v promet. Taka sadna roba najbolj odganja dobre sadne trgovce. Komur je torej pri sreči razvoj in trden obstoj naše sadne trgovine, naj ve, da nas bo rešilo samo prvovrstno namizno blago. Če ne bomo mogli nuditi takega blaga, bo z našo sadno kupčijo prav kmalu pri kraju.

Povedano pa je bilo že na tem mestu že večkrat, da o kakovosti odločuje v veliki meri sadjar sam. Če se vestno ravna po navodilih o obdelovanju sadnega drevja, zlasti o zatiranju škodljivcev, mu je lepa kakovost sadja precej zagotovljena, v nasprotnem slučaju pa skoraj izključena.

Zato pa je gotovo umestno, ako zopet in zopet opozarjamo na predmete, ki so potrebni v boju s škodljivci in na tozadevne preizkušene načine zatiranja. Kdor torej doslej še ni nič storil v tem oziru, naj hitro še enkrat prebere navodilo o zatiranju *krstavca* in *zavijača* v zadnji številki »Gospodarja«. Tam je natančno opisano, kako se nam je ravnati, da se iznebimo teh dveh zajedavcev, ki nam najbolj kvarita kakovost zlasti pri jabolkih in hruškah.

Naročimo nemudoma *nosprasen* za 2. in 3. škropljenje (za 1. je že prepozno). *Apno* se lahko dobi povsod. *Fenolftaleinov* papir je naročiti ob enem z *nosprasenom*. Potrebujemo ga za preizkušnjo, ko pripravljamo *nospraseno* ali pa bakreno-aprno brozgo. Dobi se v obliki majhnih, belih listkov ali trakov. Ko je brozga gotova, pomočimo vanjo košček takega papirja. Če papir krvavo pordeči, je dovolj apna v brozgi. Če pa ostane

bel ali le malo spremeni barvo, je treba dodati še apna.

Ali že imate *škropilnico*? Ali ste že pripravili potrebno *posodo za brozgo*? Dve posodi — ena za kakih 55, druga za kakih 110 litrov sta neogibno potrebni, ako hočete pravilno in naenkrat pripraviti 100 litrov brozge. Vse našete predmete je treba prej pripraviti, da so v dobrem stanju, preden se lotimo dela.

Drugo in tretje škropljenje (tako po cvetju in 3—4 tedne kasneje), je najvažnejše. Če to zamudimo, je vpliv na kakovost sadnega pridelka izgubljen.

Tobačni izvleček, mazavo milo, pa tudi *garkon* so tudi sredstva, ki so potrebna za vsakega sadjarja za zatiranje listnih in krvavih ušic in kaparjev.

H.

Privadite živino na pašo

Bliža se doba, ko bodo naši živinorejci gnali živino na pašo. Ta doba je za njo najbolj nevarna, kajti sprememba v hrani je tedaj najbolj občutna. In ravno zaradi te spremembe se zgodi največ nesreč pri živini, zato je treba največje previdnosti in skrbnosti ob začetku pokladańja zelene krme.

Živalski želodec se je v zadnjih zimskih mesecih, ko je zmanjkalo korenstva, popolnoma prilagodil suhi krmi, senu, slami in slični težje prebavljivi klaji. Za njeno prebavo je moral izločevati več sokov, delo mu je bilo težje, da je iz te krme izvelkel redilne snovi, in tako je delovanje svojih žlez usmeril za izluženje suhe krme. Naj pa naenkrat dobi zeleno krmo, ki jo ni treba tako močno obdelovati za pridobivanje redilnih sokov, tedaj bo njegov ustroj odpovedal. Zelena krma se bo vsled preobilice raztapljajočih sokov prehitro razkrojila, žleze ne bodo v stanju tako hitro vsrkavati redilni sok in ga odvajati iz želodca in črev v notranjost telesa. Posledica bo, da bo krma šla neizčrpana iz živalskega telesa v blato — *žival dobi drisko*.

Driska je pa bolezen, ki škoduje vsaki živali, ker ji odvaja prepotrebne redilne snovi in črpa celo iz njenega telesa. Zato opazamo pri prenapeti spremembi krmiljenja od suhega na zeleno, če nastopi driska, nekaj časa celo hujšanje živine. Glavna naloga živinorejca spomladi je, da drisko pri svoji živini prepreči in jo le polagoma privadi na zeleno krmiljenje.

Kako pa izvedemo ta prehod? Čim moremo spomladi dobiti kaj zelenega za krmo: domače detelje, lucerne, trave, še najboljše pa grašice, jo nekaj nakosimo ter jo zrežemo skupaj z rezanico. V začetku jo damo le malo, od dne do dne pa več. Če pa opazimo pri živini drisko, prenehamo kaj za en ali do dva dni z zelenim, da pride zopet do normalne prebave. Dobro je tudi zjutraj najprej nakrmiti živino do sitega s suho klajo, potem ji pa predložiti nekaj malo zelenega. To ji ne bo škodovalo, ker se potem nikakor ne more preveč nažreti.

Če pa hočemo začeti s pašo, tedaj moramo najprej živino v hlevu nakrmiti s suho klajo, potem jo šele ženemo na travnik ali v sadovnjak, nikdar pa ne na deteljišče. Kakor znano, je detelja najbolj nevarna, ker povzroča napenjanje, treba jo je torej spomladi čim previdneje pokladati.

Najbolj zdrava in nenevarna zelena krma je grašica, pomešana z mlado ržjo. Žal da jo naši živinorejci še premalo cenijo. Avgusta meseca posejana grašica z nekoliko rži vmes da spomladi zelo točno, lahko prebavno krmo, ki ne povzroča napenjanja in ugodno vpliva na mlečnost krav.

Napenjanje živine je zelo nevarno, zato moramo paziti, da nam živina ne zaide na deteljišča. Ker se pa take nesreče vendarle tuptatam dogajajo, zato naj imajo vse kmetijske podružnice, živinorejske zadruga in druge korporacije vedno pripravljen trokar ali požiralnikovo cev, da pomagajo v sili. Vsi živinorejci v občini naj se pa z razglasom pred cerkvijo ali kako drugače obvestijo, kje se nahajajo

take priprave v vasi in kako se uporabljajo. S tem preprečimo mnogo nesreč pri živini.

Zdr. Hugon Turk:

Garjavost kopitarjev, ovac in kcz

Garje so v pravem pomenu besede najnevarnejša bolezen, ki se pojavi na koži naših domačih živali, posebno pa gori imenovanih, kot kužna obolenja.

Povzročitelji bolezni so srbeči, ki so svoje vrste pršice ali grinje (razreda *acarinae*), reda pajkovcev (*arachoidea*), torej že višje vrste živalskih zajedavcev ali parazitov, kateri zajedajo na živalskih kožah, se na preživljajo na stroške gostitelja in povzročajo *garje* ali *srab*.

Teh srbecev je troje različnih plemen, ki prehajajo na naše domače živali, oziroma tudi na človeka. Od plemen in števila srbecev je odvisna stopnja in razsežnost bolezni garjavosti. V splošnem povzročajo ti zajedavci na koži v pričetku male rdeče lise, potem bulice (vozličje), mehurčke in mozolčke, koža dobi razne oblike napuščajev s prahajem in krastami, se zdebela in nagubanči, v težkih slučajih se napravijo debele gube, dlaka (volna) izpade, površje kože se pokrije z debelimi krastami in pod njimi postane živo-rdeča, občutljiva, močvirna in krvaveča. Najbolj značilen pojav te bolezni pa je silna in neprestana srbečica. Ta je v gorkem času in v gorkoti sploh še hujša nego po zimi in v hladnem, tudi ponoči in pod odejami je močnejša, na prostem pa pojenjuje, nasprotno se zviša pri razgretih živalih in pri delu. Garjave živali se drgnejo, grizejo in praskajo neprestano in z vso silo, tako da se koža hudo vname in nastanejo vidne rane, pri tem so živali motene pri krmljenju ter shirajo na vsem telesu. Bolezen se v teku zime navidezno zboljša in navidezno ozdravi, v gorkem poletju pa se prikaže

znova, tako se lahko vleče na konjih, psih in prašičih cela leta.

1. Na koži kopitarjev, predvsem konj, se pokažejo pravkar opisani znaki na raznih mestih telesnega površja, posebno na glavi, vratu, plečih, med čeljustmi, na notranji strani stegen, na dnu grive, na korenu repa in na binclju. Dlaka kmalu izpade in nastanejo pleše (plešenine) ali gola mesta kože, pokrita z luskinami. Živali se neprestano drgnejo, čohajo in ščipljejo in zaradi tega se napravijo debele kraste in krvaveče rane. Bolezen se širi dalje po koži in zajame lahko celo telo.

2. Garje ovac se pojavijo najraje v dveh oblikah, tretja oblika je zelo redka. V eni obliki se prime bolezen le na izključno neporaščeni koži, navadno okoli ustnic, nozdrvi, obrazu in vnanji strani uhelj, torej na glavi, izjemoma tudi na nogah. — V drugi obliki, ki je najbolj navadna pri ovcah, pa zbole izključno le deli telesne kože, kateri so gosto poraščeni z volno, dočim se na spodnjih prsih in spodnjem trebuhu nikoli ne prikažejo, najraje se v teh slučajih prične bolezen na križu in hrbtu ter nastavku repa. Garjave ovce se drgnejo, čehlajo in ščipajo vedno in vedno. Kadar opazimo hudo srbečico pri več ovcah ene črede, so živali brezdvomno okužene z garjami, posebno če vidimo tudi izpremembe na koži kot so gori navedene. Volna se razrahlja, se takoj izpuli v šopih, je semintje zlepljena in celo runo postane kuštravo, nato nastanejo cele velike gole lise ali pleše (plešine), na katerih je koža zdebena in pergamenasta. Bolezen se širi dalje po koži, katera se pokrije z debelimi krastami; zaradi drgnjenja in praskanja nastanejo krvaveče rane, plešivost se širi dalje in dalje in končno so zane-marjene živali čisto gole, popolnoma shirane in onemogle.

3. Garje koz ogrožajo ne le te vrste živali, ampak preidejo lahko na

kopitarje, govedo in prašiče. Bolezen se prikazuje na kozji koži le tam, kjer je malo porasla z dlako, tako n. pr. ob ušnicah, nosu in ušesih, od tod se hitro razširi po vsem telesu; na koži se napravi izpuščaj z luskinami ali celo z debelimi krastami, koža sama postane debela, razpokana in nagubana, končno gola in pergamenasta. Predvsem pa je tudi tukaj najbolj značilno znamenje: silna srbečica.

Človek se prav lahko nalezle garij, največkrat jih dobi od kopitarjev in koz.

Garjeva postanejo tudi goveda, bivoli, velblodi, lame, alpake, psi, mačke, svinje, kunci, gamzi in domača perutnina; o slednji spregovorimo še posebej.

Garjavost kopitarjev, ovac in koz se mora vedno naznaniti ali prijaviti oblasti (županu ali njegovemu namestniku), nakar uradni živinozdravnik uvede predpisano zdravljenje in vse drugo, kar je potrebno za zatiranje te precej trdovratne in neprijetne nalezljive bolezni.

Kako si sam izračunam davek?

Jugoslovanska Kmetška zveza v Ljubljani je izdala in založila knjižico »Kako si sam izračunam davek«. Ta knjižica bo vsakemu davkoplačevalcu zelo dobrodošla, ker bo na podlagi njenih navodil in pojasnil vsakdo sam lahko izračunal višino davka, ki mu ga je plačati, in se bo izognil vsaki nevarnosti, da plača več davka, kakor bi bilo treba.

V knjižici je najprej natanko opisano, kako se izračuna davek na zemljarino. V ta namen so našete katastrske uprave v Dravski banovini, kjer se lahko dobi posestna pola, da se more izračunati čisti katastrski donos. Nato je izračunan osnovni davek in dopolnilni davek, ki pride pri zemljarini v poštev. Dalje sledi pouk o davčni obveznosti in davčni prostosti pri zemljarini, katerim davčnim

obvezancem se lahko dopolnilni davek zniža in kdaj se osnovni davek deloma ali popolnoma odpiše, kaj je v tem slučaju treba storiti in kam se je obrniti. Nato sledi pojasnilo o zgradarini, pridobnini, rentnini in uslužbenskem davku ter o davčni oprostitvi družin, ki imajo 9 otrok. Važen je tudi pouk o poslovanju davčnih odborov, ki ocenjujejo dohodke, in reklamacijskih odborov, ki rešujejo pritožbe. Tudi o postopanju pri pobiranju davka in pri eksekuciji se dobi v knjižici pojasnilo. Cena tej prekoristni knjižici je samo 2 Din in se naroča pri tajništvu Jugoslovanske Kmetške zveze v Ljubljani, Dunajska cesta 29-II.

Živalsko čudo na trgu v Kranju

Pred kratkim je poročal »Slovenec«, da je v ponedeljek 13. aprila povzročal pri klavnici v Kranju veliko zanimanje blizu štiri leta star plemenski mrjasec, last g. Brodarja Ivana iz Hrastja. Prašič je tehtal 401 kilogram in je dosegel sledeče mere: višina nad pleči 95 cm, prsna širina 59 cm, kolčna širina 49 cm, obseg pasu 192 cm, dolžina života z glavo 2 metra. To je v splošnem za razniere v Dravski banovini res nekaj izrednega, ni pa nič tako redkega za okoliše v kranjskem in radovljiškem okraju, kjer je razširjeno gorenjsko črno-pasasto pieme prašičev. O tem bi vedeli precej povedati prašičerejeji zlasti v radovljiškem okraju, kjer se je črno-pasasti oz. črno-lisasti tip požlahtnjene domačega gorenjskega prašiča v vseh ozirih prav dobro obnesel. Omenjeni Brodarjev prašič je bil svojčas kupljen pri posestniku Zaleharju v Podhomu pri Bledu in izhaja iz ene tistih odličnih črno-pasastih prašičjih rej, ki so se v zadnjih letih tako zelo odlikovale in upravičeno priljubile malim gorenjskim prašičerejcem. Bivši okrajni živinorejski odbor v Radovljici je dodelil tega mrjaseca v subvencijsko rejo k

Antoniji Papler v Vrbnjah pri Radovljici. Tu je mrjasec odslužil predpisano dobo, na kar bi imel priti pod nož. Vsled prizadevanja kmet. ref. Sustiča pa ga je odkupil v svrhu nadaljnje plemenske reje posestnik Janez Brodar v Hrastju. Tu je našel mrjasec, ki je bil do takrat vaje zelo skromne krme in oskrbe, v polni meri vse rejske pogoje. Zato je izvrstno napredoval in plemenil do zadnjega. V bližnji in daljnji kranjski okolici je razpodelil blizu 2000 komadov plemenskega naraščaja vse tja preko mej kamniškega, ljubljanskega in radovljiškega okraja. Slučaj je tudi zelo poučen, ker kaže koristi, ki jih ima prašičjereja od dolgoletnega vzdrževanja enega in istega mrjasca, ki se je izkazal s številnim in prav dobrim potomstvom. Brodarjev mrjasec je storil to v najobilnejši meri.

Da je pa bilo zadnji dve leti sploh mogoče rabiti za plemo tako težkega mrjasca, se je zahvaliti praktični leseni spuščalni napravi (spuščalnik), ki jo je napravil posestnik Brodar nalašč za ta namen. Skoraj 350 kg težki mrjasec je z lahkoto zaskakoval težke, a tudi najlažje svinje brez truda in nevarnosti. Zato se je omenjena naprava razširila pri večini mrjascerejcev po Gorenjskem.

Omenjeni posestnik je na sličen način odkupil in rešil mesarskega noža še več podobnih črno-pasastih mrjasecev iz radovljiškega okraja in jih držal za plemenske namene do zadnjega. Že s tem edinim primerom se je prašičjereja v več občinah kranjskega okoliša znatno zboljšala in razširila upravičeni sloves domačega požlahtnjene gorenjskega črno-pasastega prašiča. To plemo je priporočljivo povsod, kjer je prašičjereja usmerjena le za domače malo-kmečke potrebe. Gorenjski črno-pasasti prašič v količkah ugodnih prilikah naglo raste, ni debelih, vendar čvrstih kosti, je izvrsten za meso in šunko, a nič manj za slanino (38—45%). Nudi torej kombinirano užitnost, kakršno rabi mala slovenska kmetija. Živali

so odporne, skromne, mirne, rodovitne in mlečne. V zadnjih letih je bilo več desetih slučajev, da so povrgle svinje po 15—20 mladičev. Povprečna rodovitnost znaša 10 do 12 mladičev. Zunanja oblika je povsem podobna nemškemu požlahtnjenemu prašiču (Hoeschov) tip, dolg život, srednje visoke noge, močan vrat, široko čelo, srednje dolg rillec in ohlapni, široki in viseči uhlji. S posredovanjem g. Sustiča je to plemo proučil tudi znani specialist na dunajski poljedelski visoki šoli prof. dr. Staffe. Ta veččak se je o njem zelo pohvalno izrazil in priporočal, da se to plemo s smotreno selekcijo izboljša in ohrani, zlasti ker je pripisovati sloves kranjske klobase ravno te vrste prašičem. Opisani tip prašičev je produkt večletne smotrene selekcije v najbolj tipičnih družinah, ki jih je bilo pred osmimi leti najti le mestoma v radovljiškem okraju. Zasluge za to posrečeno selekcijo gredo bivšemu okrajnemu živinorejskemu odboru v Radovljici, odn. njegovim funkcionarjem (gg. Jan, Cvenkel, Finžgar, Sustič, Ažman, Kavalar), a tudi številnim vzrejevalcem in rejcem mrjaščkov tega plemena, ki so se vztrajno in požrtvovalno zavzeli za stvar. Zato uspehi niso izostali in jih tudi ne bo lahko izbrisati.

Kako pomagamo šibkim posetvam

Poljedelec večkrat opazi spomladi, da so mu ena ali druga setev, del njive ali posamezne rastline oslabele, rumenkaste, nimajo zdrave zelene barve, ne uspevajo kakor ostale, so torej bolne ali zakrknjene. Navadno primanjkuje takim rastlinam dušika, tiste redilne snovi, ki je mladim rastlinam nujno potrebna za rast in razvoj. Brez dušika mlada setev niti ozeleneti ne more. Če pa pognojimo spomlad travnik z gnojnico, ki vsebuje dovolj dušika, opazimo kmalu, že po osmih dneh, bujnejšo rast in temnozeleno barvo. To je učinek dušičnate hrane.

To dejstvo nam nudi sredstvo, s katerim lahko pomagamo šibkim in bolnim rastlinam. Dušičnato hrano pa damo posetvam lahko v raznih oblikah, t. j. v raznih gnojilih. Niso pa vsa dušičnata gnojila primerna za spomladno porabo, ker niso vsa hitro dostopna koreninam. Tako ni primeren hlevski gnoj in ne kompost, ker se prepočasi razkrajata, pač pa *gnojnica*, ki ima dušik že raztopljen v obliki solitrne kisline, oziroma amonijaka. Ni prikladen apneni dušik in ne rožena moka, ker potrebujeta oba dva delj časa za razkrojevanje. Pač pa je umesten *čilski soliter*, ki se v vodi, oziroma v zemeljski vlagi hitro topi in ga korenine kot solitrovo kislino takoj lahko vsrkajo. Torej za spomladno gnojenje vsem šibkim rastlinam sta najbolj primerna *gnojnica* in *čilski soliter*.

Pri uporabi teh dveh gnojil je pa treba gotove previdnosti, da se doseže čim večji uspeh in prepreči morebitno škodo. Tako polivamo useve, ki jim hočemo pomagati na noge, le z razredčeno gnojnico in po možnosti ob deževnem vremenu, da ni preostra za liste in korenine. Nasprotno trosimo *čilski soliter* le ob suhem vremenu in ne po rosnih rastlinah, drugače nam osmudi mlade zelene bilke. Če pa po raztrositvi pade dež, je to zelo dobro, ker ta soliter hitro raztopi. Na hektar vzamemo tega gnojila 120 do 150 kg, na oral ali joh 70 do 100 kg, na 1 ar ali 10 četvornih metrov pa po 1 do 1 in pol kg. Ta množina popolnoma zadostuje, da se šibke rastline opomorejo, bujnejše poženejo in dobe zdravo zeleno barvo. Čim bolj zelena je kaka rastlina, tem hitreje raste, tem krepkejša postane.

Dober razvoj rastlinstva v mladosti nudi zadostno jamstvo tudi za nadaljnjo rast in zadovoljiv pridelek. Če pa zamudimo priliko pomagati mladim rastlinam, jim tudi poznejša pomoč ne hasne.

Poljedelec mora dandanes še bolj delovati na to, da doseže čim večje

pridelitve na svojih njivah, ker mu nizke cene zanje še slabše izplačajo obdelovanje. *Nikar ne poslušati krivih prerokov, ki trdijo, da bodo cene za pridelke boljše, če bo naš kmet malo prideloval.* Svetovnih cen ne določuje naš kmet, ampak tiste države, v katerih se le s stroji obdelujejo polja, vsled česar znašajo pridelovalni stroški tamkaj komaj 40 par za 1 kg pšenice-medtem ko stane ta našega kmeta do 3 Din. *Naš kmet si bo torej izboljšal svoj gospodarski položaj le s čim višjimi pridelki na malem prostoru.*

Denar.

g *Vrednost denarja 6. t. m.* V Curihu se je naš dinar v zadnjem tednu nekoliko dvignil in notira 9.131 centimov. V zvezi s tem dvigom se je inozemska valuta na naših borzah poslabšala in je na ljubljanski borzi za beležiti naslednje tečaje: 1 angleški funt 276.44 Din, 1 ameriški dolar 56.74 Din, 1 holandski goldinar 22.85 Din, 1 nemška marka 13.54 Din, 1 švicarski frank 10.95 Din, 1 madžarski penga 9.91 Din, 1 avstrijski šiling 8 Din, 1 belgijski belg 7.93 Din, 1 italijanska lira 2.97 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.68 Din.

g *Preobilica denarja.* Na evropskih in ameriških trgih se pojavlja v zadnjih mesecih izredna obilica denarja, kakor jo ne pomni zgodovina modernega denarstva. Svetovna kriza je namreč povzročila manjšo delavnost in zastoj investicij, kot posledica tega pa kopičenje denarja v bankah. Pariz in Newyork imata že več mesecev oficijelno obrestno mero od 2 odstotkov, ki jo pa Newyork namerava sedaj znižati na 1.5%. V novčanih bankah je padla obrestna mera že pod 2%. Tako je v Parizu in Amsterdamu okrog 1.5%, v Curihu pa celo 1 in eno osminko odstotka. Narodna italijanska banka »Banco d'Italia« je pa sedaj sklenila, da privatnih vlog sploh ne bo obrestovala, denarnim zavodom pa po 1%, zavarovalnim pa po 2%. To je naravnost katastrofalni gospodarski

položaj, pri katerem se na eni strani zbira kapital, na drugi pa raste brezposelnost, ker se vedno manj producira. Navzlic tej nezdravi obilici denarja je pa obrestna mera za posojila še vedno neprimerno visoka, kar je drugi žalosten pojav.

Cene

g *Ljubljanska blagovna borza*. Položaj na žitnem tržišču je precej čvrst in v znaku dvigajočih se cen. Zaradi tega je tudi v zadnjem tednu prišlo do nekaj večjih zaključkov. Na borzi se ponuja blago v vagonških tabulah, postavljeno na vsako slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh, za 100 kg po naslednjih cenah: *Pšenica*: baška, potiska, 80-81 kg težka po 225-227.5 Din, baška, srbobran, 79-80 kg težka po 220-222.5 Din, okolica Sombor 79 kg težka po 205-207.5 Din, baranjska, 79-80 kg težka po 212.5 do 215 Din. *Koruza*: baška, stara po 150 do 152.5 Din, nova, času primerno suha po 140-142.5 Din, cinkvantin po 210-212.5 Din. *Oves*: baranjski po 200-202.5 Din. *Moka* »0«, banaska po 335-340 Din.

g *Žitni trg*. Položaj na žitnem trgu je ostal v zadnji dobi čvrst, cena pšenici pa še vedno raste, kar je razvidno tudi iz dejstva, da so ponudbe za konec maja višje. Vendar je ponudba zelo majhna, povpraševanje pa živahno. Tako je bila v Somboru zaključena zadnja pšenica po 180 Din, Srbobran pa po 182.50 Din. Tudi otrobi gredo v ceni navzgor in se ponujajo v Vojvodini že po 130 Din. Koruza notira postavljena v Indijo po 102, moka pa stane od 255-325 Din. Vendar so črne moke bolj iskane in se dobro prodajajo, dočim je odjem za bele moke slabši.

g *Huda konkurenca ameriškega žita*. V zadnji dobi so ameriški listi prinesli vest, da bodo Združene države vrgle na evropski trg 275 milijonov bušelnov (1 bušel je 27 kg) pšenice (t. j. 75 milijonov kvintalov) po polovični ceni, ker hočejo napraviti

prostor za novo zetev. Ta novica je vzbudila na ameriškem žitnem trgu veliko razburjenje in precejšen padec cen. Pozneje so jo sicer demantirali, vendar se cene niso opomogle.

g *Denaturiranje 5000 vagonov pšenice*. Madžarska vlada bo v kratkem izdala odredbo, po kateri se bo denaturiralo (pripravilo nesposobno za človeško hrano) 500.000 stotov pšenice iz zalog, ki se nahajajo v državni žitni centrali »Futura«. Ta pšenica se bo porabila za krmilo. S tem ukrepom hoče vlada razbremeniti žitni trg. — Madžarska hoče ravnati s pšenico tako, kakor je Nemčija z ržjo, ki je bila potem porabljena za krmo. Tako denaturiranje stane pa državo mnogo denarja, ker mora biti cena žita za krmo nizka.

g *Hmeljsko tržišče*. V Savinjski dolini se vrši povpraševanje po letošnjem pridelku, za katerega se v predprodaji ponuja po 8-10 Din za kg. Hmelj je že ves obrezan in opore so postavljene. — Na Češkem so cene za žateški hmelj po 7-13 Din, ostali češki hmelj po 5-8 Din za kg. — Nemčija notira za hallertanski hmelj 7-8 Din, za špaltski 9-12 Din, za gorski 6-8 Din za kg. — V splošnem je pa povsod kupčija bolj mrtva, kakor poroča »Hmeljar«.

g *Tržišče jajc*. V predzadnjem tednu so se cene jajcem na nekaterih evropskih tržiščih dvignile in tako so tudi pri nas nakupne cene nekoliko poskočile. Toda kmalu se je cena zopet izravnala in sedaj se plačujejo pri nakupu po 60 par komad. Zlasti se občuti konkurenca Italije, ki danes vsled toplejšega vremena že toliko producira, da sama izvažata v Nemčijo, dočim je do sedaj uvažala naša jajca. Na berlinskem trgu so jugoslovska jajca notirala 6-6.5 pfenigov (84-91 par) franko meja.

Živina

g *Ljubljanski živinski sejem 18. t. m.* Ta sejem je bil z ozirom na sedanjí spomladni čas nenavadno slabo.

obiskan, vzlic temu so ostale cene neizpremenjene. Dogon je znašal 205 konj, 55 volov, 27 krav, 7 telet in 164 prašičkov za rejo. Od teh je bilo prodanih 28 konj, 30 volov, 12 krav, 6 telet in 75 prašičkov. Cene so bile slične zadnjemu sejmu in so znašale za kg žive teže: voli, prvovrstni 8.25 Din, poldebeli 7.50 Din, vprežni 7 Din; krave, debele 5—6 Din, klobasarice 3—4 Din, teleta 10—11 Din, konji 300—500 Din za glavo.

g Mariborski živinski sejem. Dne 28. apr. je bilo pripeljanih na sejem 15 konj, 14 bikov, 159 volov, 339 krav in 15 telet, skupaj 542 glav. Cene za 1 kg žive teže so bile: debeli voli 5.50 do 6.50 Din, poldebeli 4.25—5 Din, vprežni voli 5.50—6 Din, biki za klanje 5—6 Din, klavne krave, debele 3.50—6 Din, plemenske 4.50—5 Din, krave klobasarice 2—2.50 Din, mlada živina 5.50—6.50 Din, teleta 9—10 Din. Prodanih je bilo 260 glav, v Avstrijo izvoženih 7, v Italijo 7 glav. — Mesne cene: Volovsko I. vrste 1 kg 18—20 Din, druge vrste 14—16 Din, meso od bikov, krav, telic 9—12 Din, telečje meso I. vrste 22—35 Din, druge vrste 12—20 Din, svinjsko meso, sveže 14—25 Din.

g Dunajski prašičji sejem. Na zadnji dunajski prašičji sejem je bilo pripeljanih 19.146 prašičev. Iz Jugoslavije 1468 glav. Cene so bile naslednje za 1 kg žive teže: špeharji prvovrstni 1.40—1.45 šilinga (11.20—11.60 Din), kmečki prašiči 1.20—1.40 š (9.60 do 11.20 Din), stari prašiči 1.15 do 1.20 š (9.20—9.60 Din), pršutarji 0.90 do 1.40 š (7.20—11.20 Din). Kupčija je bila slaba. Špeharji so se pocenili za 5—10 grošev, pršutarji pa za 10 do 15 grošev.

Razno

Breskev in marelica. Navodilo kako ju vzgajajmo in oskrbujmo. Priredil sadjarski nadzornik M. Humek. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 10 Din. — Malokateri naših sadjarjev zna pravilno gojiti in ravnati z breskvijo in marelico, ki ro-

dita izmed vseh sadnih plemen najplemenitejši sad, ki je izbornega okusa, jako primeren za pripravo raznih sadnih izdelkov, konzerviranja itd. V vsestransko temeljito predelani knjižici nam pisatelj pove vse, kar je potrebno vedeti o vzgoji, podlagi, sortah, oskrbi, gnojenju, boleznih in vlaganju breskovega sadu. V zadnjem času polaga tudi naša banska uprava veliko važnost gojenju tej vrsti sadnega drevja, saj je razdelila že precej izvodov te knjižice ob priliki raznih tečajev.

g Vinska razstava in vinski sejem v Mariboru. Redni letni občni zbor Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru, III. vinarski kongres in I. banovinska vinska razstava z vinskem sejmom bo 9., 10., 11. in 12. maja 1931 v Mariboru. Vse vinogradniki brez izjeme se vabijo, da se navedenih prireditelj udeleže. Za vinsko razstavo je prijavljenih nad 500 različnih vinskih vzorcev iz vseh vinorodnih krajev Dravske banovine, od navadnega namiznega vina do najfinejših sortnih vin. Najavljene so tudi tri skupine treh letnikov tipiziranih vin, kar je nekaj čisto novega. Vinogradniki, gostilničarji, vinski trgovci in sploh vsi ljubitelji naravnih proizvodov vinske trte, obiščite uvodoma navedene prireditve, posebno pa I. banovinsko vinsko razstavo z vinskim sejmom, katere pokroviteljstvo je prevzel gospod ban Dravske banovine dr. Drago Marušič in jo bo otvoril dne 10. maja 1931 ob pol 12.

NAŠ »ZAPEČEK«.

Zdravniška zbornica je vsem zdravnikom prepovedala sodelovati pri zdravniških posvetovalnicah v listih. Zato bomo morali ta oddelek v listu opustiti. Zakaj je ta nerazumljiva prepoved dobra, ne moremo razumeti. Konkurence zdravnikom menda nismo delali, saj so bolniki pri nas dobivali neprestano navodila, naj se posvetujejo z zdravnikom. Bomo videli, koliko se bo ljudsko zdravje po tej prepovedi izboljšalo!